

S. Sylwestra Pouoczańska - Praca Sióstr Misjonarek Úwiąetej Rodziny w Estonii w latach 1933-1945 str.

Püha Perekonna misjonäriõdede töö Eestis aastatel 1933 - 1945

...

Eesti Kiviõli

Emma Maria Charnovska kirjutab oma eluloos 21.lk. "Kiviõli on vabrikutöölise asula, mis asub 100 km kaugusel Tallinnast ja on rikas põlevkivi lademetest, millest valmistatakse kõige paremat bensiini, mis on vajalik allveelaevade jaoks. Põlevkivi tuhka kasutatakse kütusena ahjudes ja vabrikutes. Eesti võimud saaksid siia poolakatest kaevureid tööle Põlevkivi nimelisse kaevandusse ja vabrikutesse. 1932. ja 1933. aastal, kui Poolas oli suur töötus sõitis siia ligi 100 perekonda, lastega kokku ligi 600 inimest. Poolakate jaoks ehitati spetsiaalsed barakid. Igal perekonnal oli oma korter hädavajaliku sisustusega ja aialapiga. Poola saatkond Tallinnas saatis kodumaalt ka poola lastele poolakast õpetaja ja eesti kooli juures korraldati täienduskursused. Neil perekondadel oli ka oma hingekarjane isa Stanislaw Rut'i isikus. Ta oli poolakas Jeesuse Vennaskonna liige.

Oli vaja palju vaeva näha, et säilitada patriotismi ja katoliikluse vaimu poola kogukonnas nii ebasoodsates tingimustes. Mõne aja pärast poola laste õpetaja vallandati, innukas hingekarjane isa Rut pöördus Apostelliku Administraatori Eduard Proffitlichi poole palvega saata mõni õde õpetajaks ülalmainitud kooli. Apostellik Administraator pakkus seda töökohta ema Maria Anna Charnovskale. Niisiis sõitis ema tööle Kiviõlisse, kus ta töötas 7 aastat. Aastatel 1938 - 1945 aastase vaheajaga, kui ta oli koos teiste õdedega Esnas. Pärast Kiviõlisse sõitu hakkas ema mõne aja pärast elama proua Šhukelti juures, kes oli poolatar ka katoliiklane. Korteri koosnes ühest toast ja köögist, mis asus väikeses ühekorruselises majakeses. Korteri omanikuks oli proua Šhukelt, kes jättis oma korteri ema Charnovska käsutusse, ise aga sõitis Kiviõlist ära. Maja teisel poolel, samasuguses korteri, elas luterlasest eestlanna koos pojaga, kes suhtus poolakatesse ja katoliiklastesse väga ebasõbralikult. Emma elu oli seal keeruline. Mõne aja pärast asus ta elama teise korterisse, mille omanik, kelle nime ma ei mäleta, sõlmis Venemaale sõites lepingu, et juhul kui ta Venemaalt tagasi ei tule, läheb tema korter ema Charnovska ja isa Rut'i käsutusse.

Töö koolis võttis ema Maria vastu poolakate rahuloluks ja eestlaste suureks imestuseks, kes ei olnud veel kunagi kooli seinte vahel ordurüüs õpetajat näinud. Töö selles koolis oli erakordselt keeruline. Üksi, ilma teiste õdedeta, keskkond, mitte alati poolakate ja katoliiklaste suhtes sõbralikult meelestatud. Suhtes ümbritsevate inimestega äratas ema enda suhtes suurt sümpaatiat võludes kõiki oma südamliku ja rõõmsa naeratusega. Tal oli pedagoogi annet. Need ja paljude teised iseloomomadused kergendasid tema tööd ja elu igas keskkonnas. Jumal hoidis temas alal usku, usaldusäärsust, palvevaimu, delikaatsust ja suurt sõbralikkust iga inimese suhtes oli ta siis kes iganes.

Emma Charnovska elas alati usu vaimus, millest kasvas välja armastus Jumala ja ligimese vastu ning ohvrimeelsus. Teda aitas elus ka Maarja-kummardamine, millega ta läks läbi oma pika ja rikka elu. Ta oli juba kohe pärast sündi Maarjale ohverdatud. Lisaks õpetajatööle koolis, õpetades kõiki õppeaineid, aitas ta kogudusetöös. Ta valmistas lapsi ette esimeseks armulauaks, õpetas poisse missal teenima, juhatas jumalateenistuste ajal laule, hoolitses kabeli eest, mille oli isa Rut muretsenud. Enne seda polnud siin ühtegi pühakoda. Uue pühakoda ehitamine nõudis vahendeid, mida ei olnud. Niisiis leidis isa Rut kuskilt metsast Narva lähedalt hooletusse jäetud kabeli ja lasi selle Kiviõlisse üle tuua. Nüüdsest peale oli poolakatel oma pühakoda, kus nad palvetamas käisid. Isa Rut käis pidevalt Kiviõlis.

Kuni preesteri Saksamaale sõitu, kes töötas varem Rakveres. Tema asemele määrati isa Rut ja nüüdseks käis ta Kiviõlis hingekarjaseks vaid pühapäevade ja pühade ajal. Apostelliku Administraatori heakskiidul toimusid selles kabelis ka teiseusuliste jumalateenistused. Protestantide ja õigeusklike omad. Ema rõõmustas võimaluse üle oikumeenia vaimus töötada. Need jumalateenistused lähendasid mingil määral erinevate religioonide järgijaid.

.....